Dosarul: nr. 2a-4412/23 Judecător: Alexeeva Viorica
2-22135434-02-2a-27112023

D E C I Z I E

15 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca și Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de apelantul *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Botnari Veaceslav în interesele ***** împotriva lui Buruian Vasile cu privire la încasarea datoriei cu titlu de prejudiciu material, împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 15 septembrie 2022, CA ”General Asigurări” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Buruian Vasile privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres (f.d.3-5).

În susținerea acțiunii C.A ,,General Asigurări” S.A a invocat că la 28.07.2021, în mun. Ungheni, str. Decebal 17, pârâtul, conducând autovehiculul Mercedes 413 CDI cu n/î STAV 599, a încălcat prevederile RCR, producând un accident rutier în urma căruia a fost deteriorat automobilul de model ” Dacia Logan” cu n/î CPT 022. Indică că vina pârâtului în încălcarea Regulamentului Circulației Rutiere a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 05301605 din 28.07.2021, fapt pentru care a fost amendat conform prevederilor art. 242 alin. (2) din Codul Contravențional.

Menționează că autovehiculul de model ”Dacia Logan” cu n/î CPT 022 a fost asigurat RCA la reclamanta C.A ,,General Asigurări” S.A, fapt care se confirmă prin contractul de asigurare nr. RCAI-006888176 din 17.07.2021. Ulterior, la 02.08.2021 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 2119-21RCA iar la 09.08.2021, a fost întocmit procesul-verbal suplimentar dc constatare a daunelor nr. 2119-21-RCA, potrivit căreia s-au stabilit deteriorările existente la automobilul persoanei păgubite.

Drept urmare la data de 02.09.2021, S.R.L „CARAUTO SERVICE” a emis factura nr. 197, apreciind paguba produsă în urma accidentului rutier în mărime de 32.310 lei, iar la data de 09.08.2021 de către „SONARIS-COM” S.R.L a fost emisă factura nr.3014 în sumă de 1.900,00 lei pentru prestarea serviciului de brand auto.

Respectiv paguba produsă, Agenției Servicii Publice, în urma accidentului rutier a fost de 34210,00 lei. Prin ordinul de plată nr.2295 din 13.09.2021 a fost achitată suma de 32.310,00 lei pentru reparația autovehiculului de model ”Dacia Logan ”cu n/î CPT 022 iar suma de 10.130,00 lei pentru reparația altui autovehicul. Totodată a specificat că, la data de 13.09.2021, prin ordinul de plată nr.2294, a fost achitată suma de 1.900,00 lei pentru serviciul de brand auto companiei „SONARIS- COM” S.R.L. În cadrul instrumentării dosarului de daune s-a constat că, persoana răspunzătoare de producerea accidentului, şi anume, Buruian Vasile, la momentul accidentului rutier se afla în stare de ebrietate.

Astfel, C.A „General Asigurări” S.A consideră că pârâtul, fiind vinovat în producerea accidentului rutier, aflându-se în stare de ebrietate, având 0,73 mg/1 în aerul expirat, fapt confirmat prin sentința din 24.01.2022 la dosarul nr.1-462/2021, primul în calitate de asigurator are dreptul să înainteze cerere privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine regres în mărime de 34.210,00 lei. Respectiv consideră că în conformitate cu art.29 lit.b) al Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când în momentul producerii accidentului autovehiculul era condus în stare de ebrietate... ”. Având în vedere circumstanțele cauzei, a relatat că a fost expediată pretenția nr.2654-2021 din 17.09.2021, pârâtului, fiind acordat acestuia termen de 30 zile pentru achitarea sumei despăgubirii suportate de asigurator fie pentru prezentarea la sediul asiguratorului pentru a examina posibilitatea achitării în rate prejudiciului. Din considerentul că pretenția nu a fost recepționată şi nu a fost satisfăcută prin retur către pârât, au fost nevoiți să înainteze prezenta acțiune. Respectiv, suma de 34 210 lei urma a fi achitată până la 27.10.2021 (scadența conform pretenției nr. 2654-2021 din 17.09.2021, recepționată la 27.09.2021 plus termenul acordat de 30 zile. Astfel, consideră că de la scadența expusă, sumele menționate au generat dobândă de întârziere în mărime de 4 050,14 lei, conform tabelului anexat).

Solicită reclamanta C.A „General Asigurări” S.A instanței de judecată:

- încasarea din contul lui Buruian Vasile a sumei de 34 210 lei cu titlu de prejudiciu material;

- încasarea din contul lui Buruian Vasile a sumei de 1 148 lei cu titlu de taxă de stat, 4050,14 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 3500,00 lei onorariul avocatului.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 16.09.2022, s-a dispus acceptarea spre examinare, pentru dezbateri judiciare, a cererii de chemare în judecată înaintată de C.A „General Asigurări” S.A. (f.d.42).

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Botnari Veaceslav în interesele C.A „General Asigurări” S.A., a fost admisă parțial.

La 03 iulie 2023 (potrivit factorului poștal) C.A „General Asigurări” S.A a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată, să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, C.A „General Asigurări” S.A indică că prin cerere a solicitat încasarea din contul lui Buruian Vasile a sumei de 34 210 lei cu titlu de prejudiciu material;

- încasarea din contul lui Buruian Vasile a sumei de 1 148 lei cu titlu de taxă de stat, 4050,14 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 3500,00 lei onorariul avocatului.

Astfel, instanța de fond a respins încasarea dobânzilor de întârziere în mărime de 4.050,14 lei.

În motivarea respingerii acțiunii în partea ce privește dobânzile de întârziere, instanța de fond a făcut trimitere doar la faptul că pretenția anexată la materialele cauzei şi expediată în adresa debitorului/intimatului se constată că debitorul/intimatul nu a fost pus în întârziere pentru obligația pecuniară de a achita datoria, or din somația expediată nu urmează că reclamanta/apelanta solicitând achitarea datoriei ar urma să solicite și încasarea altei sume.

Reprezentantul apelantului *****, Botnari Veaceslav, în ședință de judecată a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia.

Intimatul Buruian Vasile, legal citat despre locul data și ora ședinței de judecată, în ședința de judecată nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sale și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și cu referire la prevederile art.102 alin.(41) coroborat cu art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind reprezentantul părții, studiind cererea de apel şi înscrisurile anexate, Colegiul Civil consideră necesar de a admite apelului declarat și a casa hotărârea instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În corespundere cu prevederile art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia

hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Astfel, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura şi scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum şi uzanţele şi practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În ședință de judecată s-a stabilit că la 28.07.2021, în mun. Ungheni, str. Decebal 17, pârâtul, conducând autovehiculul Mercedes 413 CDI cu n/î STAV 599, a încălcat prevederile RCR, producând un accident rutier în urma căruia a fost deteriorat automobilul de model ” Dacia Logan” cu n/î CPT 022. Indică că vina pârâtului în încălcarea Regulamentului Circulației Rutiere a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 05301605 din 28.07.2021, fapt pentru care a fost amendat conform prevederilor art. 242 alin. (2) din Codul Contravențional.

Autovehiculul de model ”Dacia Logan” cu n/î CPT 022 a fost asigurat RCA la reclamanta C.A ,,General Asigurări” S.A, fapt care se confirmă prin contractul de asigurare nr. RCAI-006888176 din 17.07.2021. Ulterior, la 02.08.2021 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 2119-21RCA iar la 09.08.2021, a fost întocmit procesul-verbal suplimentar dc constatare a daunelor nr. 2119-21-RCA, potrivit căreia s-au stabilit deteriorările existente la automobilul persoanei păgubite.

Drept urmare reclamanta la data de 02.09.2021, S.R.L „CARAUTO SERVICE” a emis factura nr. 197, apreciind paguba produsă în urma accidentului rutier în mărime de 32.310 lei, iar la data de 09.08.2021 de către „SONARIS- COM” S.R.L a fost emisă factura nr.3014 în sumă de 1.900 lei pentru prestarea serviciului de brand auto.

Respectiv paguba produsă, în urma accidentului rutier a fost de 34210,00 lei.

Ulterior, prin ordinul de plată nr.2295 din 13.09.2021 a fost achitată suma de 32.310,00 lei pentru reparația autovehiculului de model ”Dacia Logan ”cu n/î CPT 022 iar suma de 10.130,00 lei pentru reparația altui autovehicul. Totodată a specificat că, la data de 13.09.2021, prin ordinul de plată nr.2294, a fost achitată suma de 1.900 lei pentru serviciul de brand auto companiei „SONARIS- COM” S.R.L. În cadrul instrumentării dosarului de daune s-a constat că, persoana răspunzătoare de producerea accidentului şi anume Buruian Vasile, la momentul accidentului rutier se afla în stare de ebrietate.

Astfel, C.A „General Asigurări” S.A consideră că pârâtul, fiind vinovat în producerea accidentului rutier, aflându-se în stare de ebrietate, având 0,73 mg/1 în aerul expirat, fapt confirmat prin sentința din 24.01.2022 la dosarul nr.1-462/2021, primul în calitate de asigurator are dreptul să înainteze cerere privind încasarea despăgubirii de asigurare în ordine regres în mărime de 34.210 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Botnari Veaceslav în interesele C.A „General Asigurări” S.A., a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul lui Buruian Vasile în beneficiul C.A „General Asigurări” S.A a prejudiciului material cauzat în mărime de 34210 și cheltuielile de judecată în sumă de 4701,30 lei, în rest acțiunea fiind respinsă.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că soluția primei instanțe în partea respinsă este neîntemeiată.

În conformitate cu art.9 alin.(1) și (2) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.774 alin. (1) și (3) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Prestația trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

Potrivit prevederilor art.776 Cod Civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legi.

Conform art.858 alin.(2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Prevederile art. 1822 alin.(1)-(2) Cod civil, prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părți (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terțului păgubit o prestație bănească (indemnizație ori despăgubire de asigurare) la

producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare. Orice clauză care derogă de la dispozițiile prezentului capitol în detrimentul contractantului, asiguratului sau beneficiarului consumator este lovită de nulitate absolută.

În temeiul art.2024 alin.(1) Cod civil persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Totodată, art. 8 alin.(1) Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414/22.12.2006 prevede că asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea unui contract de asigurare între proprietarul sau utilizatorul vehiculului şi asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, care se întocmește pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic ori prin utilizarea mijloacelor electronice, în conformitate cu actele normative ale autorității de supraveghere.

În cazul în care contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto este încheiat prin utilizarea oricărui mijloc electronic, iar persoana nu l-a încheiat prin semnătura electronică, se prezumă că prin plata primei de asigurare asiguratul şi-a exprimat consimțământul privind încheierea contractului.

Conform prevederilor art.29 lit.b) Legii menționate supra ”asigurătorul are dreptul să înainteze acţiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci cînd în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influenţa stupefiantelor sau utilizatorul autovehiculului nu a fost supus, în cazurile prevăzute de legislaţie şi din motive imputabile acestuia, cu excepţia cazului prevăzut la art.181 alin. (7), testării alcoolscopice ori, după caz, examinării medicale, în vederea stabilirii stării de ebrietate şi a naturii acesteia şi/sau recoltării probelor biologice în cadrul acestei examinări medicale„.

Din materialele cauzei s-a constatat că la 17.07.2021, în baza cererii asiguratului, între C.A „General Asigurări” S.A. și S.A. „Darnic Gaz”, a fost încheiat un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule seria RCAI, nr. 006888176. În baza contractului nominalizat, în aceiași zi a fost eliberată și polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă (RCA) pentru autovehiculul de model Mercedes 413CDI cu n/î STAV 599 (f.d.14).

La fel, din probatoriul administrat în speță, judecătorul a stabilit că la data de 28.07.2021, Buruian Vasile, aflându-se la volanul autovehiculului de model Mercedes 412 CDI cu n/î STAV 599, a comis accidentul rutier în rezultatul căruia a deteriorat mijlocul de transport de model „Dacia Logan”, n/î CPT 022, la volanul căruia se afla Ciobanu Marin.

Potrivit procesului- verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 301605 din 28.07.2021, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Buruian Vasile în baza prevederilor art.242 alin.(2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiunea în mărime de 24 u.c adică 1200,00 lei și sancțiunea complimentară - 6 puncte de penalizare (f.d.7).

Conform procesului-verbal nr.2119-21-RCA din 02.08.2021 și procesului verbal suplimentar din 09.08.2021, de constatare a pagubelor la autovehicule, au fost determinate deteriorările (defectele) stabilite la autovehiculul avariat (f.d.15-18).

Totodată, conform acordului încheiat în cadrul dosarului de daune nr.2119-21-RCA privind plata despăgubirilor de asigurare, părțile, asiguratorul C.A „General Asigurări” S.A., în persoana lui Vitalie Banaru și păgubitul Lungu Anatolie, au convenit la încheierea

acordului privind plata despăgubirilor de asigurare pentru deteriorarea mijlocului de transport ”Dacia Logan” cu n/î CPT 022 și anume au convenit că mărimea prejudiciului real constituie suma de 34 210 lei (f.d.21).

La fel, din materialele cauzei s-a stabilit că prin ordinul nr.3840 din 13.09.2021, de către directorul general Banaru Vitalie, s-a aprobat despăgubirea de asigurare în sumă de 34210 lei și suma de 1900 lei pentru compensarea pagubei cauzate mijlocului de transport ”Dacia Logan”.(f.d.22)

Prin ordinul de plată din 13.09.2021, nr.2295, C.A „General Asigurări” S.A. a transferat despăgubirea de asigurare, beneficiarului „Carauto Service” S.R.L (f.d.23).

Colegiul Civil reține că la data de 15.09.2022, CA „General Asigurări” SA a solicitat de la Buruian Vasile, repararea în ordine de regres a prejudiciului în mărime de 34 210 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 4050,14 lei, a taxei de stat achitate la înaintarea acțiunii în sumă de 1 148 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3500 lei și a cheltuielilor pentru citarea publică în sumă de 175,00 lei.

Totodată, instanța reține că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 17.09.2021 în adresa pârâtului Buruian Vasile a fost expediată pretenția nr.2654-2021 prin care acestuia i s-a cerut restituirea despăgubirii de asigurare în mărime de abordându-i-se pentru aceasta un termen de 30 zile din momentul primirii reclamației, și deși aceasta a fost recepționat de către pîrît, ultima a rămas fără răspuns și executare. (f.d.25,26)

Din înscrisurile anexate la materialele cauzei civile s-a stabilit că, la depunerea acțiunii în instanță, reclamanta a făcut referire la prevederile art.29 lit.b) al Legii nr.414 din 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule care stipulează că asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când, în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influența stupefiantelor sau utilizatorul autovehiculului nu a fost supus, în cazurile prevăzute de legislație și din motive imputabile acestuia, cu excepția cazului prevăzut la art. 181 alin. (7), testării alcoolscopice ori, după caz, examinării medicale, în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii acesteia și/sau recoltării probelor biologice în cadrul acestei examinări medicale.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

Alin.(2) indică că în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform alin.(3) în cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Potrivit alin.(5) instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, Colegiul Civil constată că reclamanta C.A „General Asigurări” S.A în acțiunea înaintată a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres, invocând că pârâtul la data comiterii accidentului rutier, se afla în stare de ebrietate, având 0,73 mg/l în

aerul expirat, ulterior fiind atras la răspundere penală în conformitate cu prevederile art.264[1] alin.(1) Cod penal, la caz existând și o sentință de condamnare în privința pârâtului.

Cu referire la faptul că în prezenta speță limitele de judecare a cauzei în ordine de apel este solicitarea reclamantei C.A „General Asigurări" S.A. privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 4 050,14 lei, cerință care a fost respinsă de către instanța de judecată.

În prevederile art.942 alin.(1) și alin.(2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Potrivit art. 944 alin.(1) Cod civil, în cazul în care o obligație de a da sau de a face, alta decât una de a plăti o sumă de bani, nu este executată la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere asupra echivalentului în bani al părții neexecutate a obligației, din data imediat următoare scadenței până la data executării corespunzătoare, la rata prevăzută la art.874 ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Dacă obligația neexecutată are o obligație corelativă pecuniară, mărimea acestei obligații corelative va constitui echivalentul în bani a obligației neexecutate.

Dat fiindcă prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Botnari Veaceslav în interesele C.A „General Asigurări" S.A., a fost admisă parțial, fiind încasat din contul lui Buruian Vasile în beneficiul C.A „General Asigurări" S.A a prejudiciului material cauzat în mărime de 34210 și cheltuielile de judecată în sumă de 4701,30 lei, soluția în această parte a rămas irevocabilă prin necontestare.

În ceia ce privește plata dobânzii de întârziere este subsecventă cerinței inițiale care rezultă din plata sumei drept despăgubire de asigurare în ordine regres în mărime de 34.210 lei.

Astfel, raportând prevederile legale menționată la speța, instanța de judecată conchide că dobânda de întârziere solicitată, în mărime de 4 050,14 lei este una întemeiată or, obligația de plată rezultă dintr-o procedură în ordine de regres pentru faptul că era vinovat în producerea accidentului rutier, aflându-se în stare de ebrietate.

În această ordine de idei, Colegiul Civil reține că prevederile legale constată că obligația de plată devine scadentă imediat din momentul în care asiguratorul a achitat despăgubirea și este justificat să depusă acțiune de regres împotriva acesteia ***<u>în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.</u>***

Conform prevederilor art.94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părţii admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

De asemenea, subsecvent urmează a fi admisă încasarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 202,5 lei.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanță de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participanți la proces de obligație legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Reținând obligație instanței de a asigura preeminență dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, reieșind din cele expuse mai sus, dat fiind că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată în partea contestată, iar argumentele apelantului sunt fondate, fiind combătute integral prin constatările expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat şi a casa hotărârea instanței de fond, cu admiterea cerinței în această parte.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de C.A ,,General Asigurări” S.A.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Botnari Veaceslav în interesele ***** împotriva lui Buruian Vasile cu privire la încasarea datoriei cu titlu de prejudiciu material, în partea respingerii cerinței de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 4.050,14 lei și se emite în această partea o nouă hotărâre potrivit căreia:

Se încasează din contul Buruian Vasile în beneficiul C.A ,,General Asigurări” S.A dobânda de întârziere în sumă de 4.050.14 lei (patru mii cincizeci lei și 14 bani).

Se compensează taxa de stat prin încasarea din contul lui Buruian Vasile în beneficiul C.A ,,General Asigurări” S.A în mărime de 202,5 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecătorii Ina Dutca

Marina Anton

Dosarul:nr.2a-4412/23 Judecător: Alexeeva Viorica
2-22135434-02-2a-27112023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

15 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca și Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de apelantul *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Botnari Veaceslav în interesele *****. împotriva lui Buruian Vasile cu privire la încasarea datoriei cu titlu de prejudiciu material, împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), art.390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de C.A ,,General Asigurări" S.A.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 iunie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Botnari Veaceslav în interesele ***** împotriva lui Buruian Vasile cu privire la încasarea datoriei cu titlu de prejudiciu material, în partea respingerii cerinței de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 4.050,14 lei și se emite în această partea o nouă hotărâre potrivit căreia:

Se încasează din contul Buruian Vasile în beneficiul C.A ,,General Asigurări" S.A dobânda de întârziere în sumă de 4.050.14 lei (patru mii cincizeci lei și 14 bani).

Se compensează taxa de stat prin încasarea din contul lui Buruian Vasile în beneficiul C.A ,,General Asigurări" S.A în mărime de 202,5 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecătorii Ina Dutca

Marina Anton